

Öngyilkos főpincér.

Ezelőtt három nappal Bergonczy Gusztáv a Fehér Kereszt étterem fizető pincérje figyelmeztette takarítóját, hogy három napra elutazik Aradról, ez idő alatt tehát ne keresse fel a Forrai-utca 8. szám alatti lakását. A takarító betartotta a főpincér utasítását s csak tegnap este ment fel annak lakására. Az ajtót bezárva találta, s mikor kulcsa segítségével le akarta nyitni, rájött, hogy az ajtó belülről van elzárva. Rosszat sejtve, rendőrt hívott, akinek a segítségével betörték az ajtót. A behatolókat rendkívül kellemetlen szag fogadta és a szoba tulsó sarkában telakasztva, holtn megtalálták Bergonczy Gusztávot. A hatósági orvos vizsgálat megállapította, hogy a lefedezés előtt már negyvennyolc órával beállott a halál. A főpincér tettenek oka ismeretlen, hátrahagyott írásában csak vagyoni helyzetéről ad elszámolást.

Tilos a bárány-ölés!

Bucuresti. A minisztertanács legutóbb ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a szarjatermelés fokozása céljából tovább intézkedésig egész Románia területén tiltják a bárányok levágását. Ezen határozattal kapcsolatban az összes prefektusoknak elküldötték a megfelelő utasításokat.

MŰVÉS Z E T.

* Faust. Szépszámu közönség gyűnyörködött tegnap Gounod örök szépségű melodrájában. A Faust című szerepét Takács ezuttal először énekelte, Tömör, édes tenorja mindvégig megbirkózott a partitúra nehézségeivel s a hatalmas méretű színházban is érvényesült. Új volt L. Halmos Micl, aki Siebert rokonzenés szerepét játszotta stílusosan. Virágáriája megérdemelt sikert aratott. Barbas érzéssel énekelte Valentin áriáját. Várady Margit, Szegő Lili és Róna Dezső régi szerepeikben kiváló nyújtottak. Bántó az a hiányos kórus és a női kar tónusa. Annyi farsadtságot vehetett volna a rendezőség, hogy a második felvonás gyönyörű kerengőjét betanítassák. (Kv.)

* Fedák Sári Amerikába megy. Bécsből jelentik: Fedák Sári kivándorol Magyarországból és Newyorkba megy. Felek Károly magyar származású amerikai színháztársulatához szerződik.

* A Marsia katonáját eleveníti fel szombat és vasárnap este a színház s a tavalyi nyári szezon s slagerdarabok kétségtelenül most is meghozza s nagy sikert. Kedves a nemrég bemutatott amerikai drámának, a Szerelme vásárának lesz a 10. előadása, amely iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Vasárnap délután a Tul a Nagykrivánon megy.

* A Modern Kabaré új együttese teljesen meghódította már a közönséget. A pompás új bohózatokon kívül nagyszóró ének és táncszámok érdemlik meg a közönség zajos elismerését.

* Az Unger-tanítványok hangversenye vasárnap délután pontban fél 8 órakor kezdődik.

* Az Alraune reprisza. Tegnap tartotta az Apolló színház Hans Heins Ewers világhíres regénye nyomán készült film, az „Alraune” reprisét. Az Alraune még két napig marad műsoron.

* Hercegek Ferenc regénye az Uránia-ban. Hercegek Ferenc egyik legkövetlenebb és legérdekesebb regényét, az „Ezredes”-t újraregényezte az egyik budapesti filmgyár s pompás képzet produkált abból. Az Uránia színház tegnap vetítette s rendkívül szórakoztató invenciózus képet, amely még szombaton és vasárnap marad műsoron.

Terminus-hosszabbítás Magyarországnak.**(Anglia Törökországiért.)**

BUDAPEST. Az aláírásra váró magyar békeszerződéssel Praznovszky Béla, a magyar béke delegáció főtitkára megérkezett Budapestre. Azonnal minisztertanács ült össze, amelyen résztvettek a magyar béke delegáció vezető tagjai is. A minisztertanács elhatározta, hogy az antant feltételeire újabb választ adnak s mindenekelőtt az aláírásra meghatározott terminus meghosszabbítását kéri. A kérelemre már meg is érkezett az antant válasza a magyar fővárosba, amely szerint a legfőbb tanács öt nappal meghosszabbította azt az időt, ami alatt a magyar béke delegációnak be kell jelenteni, hogy az adott formában aláírja-e a békeszerződést vagy sem.

BUDAPEST. Még nem lehet tudni, hogy az újabb magyar válaszigazgató mit tartalmaz s azt sem, hogy megtörténik-e az aláírás és ha igen, mikor. Amióta a békeszerződés lesújtó tartalma nyilvánosságra jutott, a magyar főváros hangulata állandó forrongásban van.

WIEN. Windischgraetz Lajos herceg nyilatkozott a magyar politikai helyzetről s több fontos és érdekes kijelentést tett:

— Azt veszem észre, mondotta Windischgraetz, hogy a nyugati munkástömegek megfelelő részt kívánnak juttatni a magyar szociálista munkásságnak a politika irányításában. A szociális táknak a kormányzásban való aktív szerepét Andrassy is helyesli, aki tisztán látja, hogy a munkás-

ságra a kibontakozásban nagy jelentőségű szerep vár, amelyről nem lehet elzárni. Arról is tudomásom van, hogy Budapesten már mérsékelt hangok hallatszanak s a magyar kormány érintkezést igyekszik keresni a szociálista vezérekkel.

BUCURESTI. A Renasterea Romana írja: A magyar béke delegáció újabb öt napi haladékot kapott a békeszerződés aláírására és így az aláírás határidő utolsó napja nem május 16, hanem május 21.

BUCURESTI. Tegnap nyújtották át Törökországnak a békeszerződést, amit Törökországnak harminc nap alatt kell aláírni. — Olasz lapok jelentése nyomán a párisi L'Homme Libre beszámol arról, hogy a törökök és az angolok között a békeszerződés átnyújtása előtt egy titkos meg egyezés történt, amelynek a főbb pontjai a következők: Anglia garantálja Törökország teljes függetlenségét és természetes határait. Konstantinápoly a törökök marad, de a szorosok angol ellenőrzés alá kerülnek. Törökország átengedi Angliának Egyiptom és Ciprus felett a végleges uralmat, ezenkívül támogatja Angliát, hogy Szíriában, Mezopotámiában fennhatóságot gyakorolhassanak. Ezekkel az engedményekkel szemben Anglia kötelezte magát, hogy Törökországot a békekonferencián hivatalosan támogatni fogja. A hír úgy az olasz, mint a francia sajtóban nagy megütközést keltett.

Segítség a Lőkősházán rekedt színészeknek

Lőkősháza. Valamikor a Tövis-Budapesti fővonal egyik jelentéktelen stációja volt, ma határállomás. Itt tartják kényszerüléseiket a temesvári színészek, akik már negyedszázada várakoznak a megszabadító írásra s a határon való átkelésre. Tegnap a kora délelőtti órákban hír érkezett Aradra a repatriálás alatt álló temesvári színészekről, a hírt hozó elmondta, hogy odakünn fejtán van az élelem. A színészek kétségbeesettek a bizonytalan jövő miatt, s sok apró gyermek sir, onni szeretne, de nincs mit. A lesújtó hír egy kis segítő-bizottsághoz tömörített több aradi színészt és újságírókat, gyűjtést indítottak, ami rövid időn belül rendkívül szép eredménnyel végződött. Pár óra alatt több ezer korona volt együtt s amikor a délután öt órakor induló személyvonat indulási ideje elérkezett, arra már felszállt a kis bizottság is három zsák élelmiszerelel; ötven kiló kenyérről, szalonnával, felvágottal, süteménnyel, italokkal és cigarettával. A segítő akció Jakabffy Dezső, az aradi színház elnöke vezette fáradságot nem ismerő odaadással. A személyvonat későül lépett be az Aversescu-pártba.

délután érkezett meg Lőkősházára, vele egyidőben futott be oda Sebestyén temesvári színház vezetője, aki társulata tagjaival együtt nem győzött elég köszönetet mondani a nem remélt jelszó segítségért. Az élelmiszerek szétosztása azonnal meg is kezdődött de mire az aradiak egy félóra eltelté után visszafelé indultak, az ott rekedtek apró gyermekei már vígan ropogtattak a kifliket. A segítő akció tovább folyik s ameddig a repatriáló vonat Lőkősházán kénytelen vesztogatni, az aradi színészek naponta gondoskodnak szűkölködő kártarsaik ellátásáról.

Aversescuék ellen.

Az Aversescu-párt legutóbb Nagyilondán akart alakuló gyűlést tartani. A nagyilondaiak azonban oly ellenséges magatartást tanúsítottak a néppárt ellen, hogy a nagygyűlést nem lehetett megtartani. A kerület választói rosszalásukat fejezték ki Mihály Tivadar-nak, a kerület volt képviselőjének, hogy választói megkérdése nélkül lépett be az Aversescu-pártba.

Az amnesztia Aradon.

Az aradi ügyészre tegnap leérkezett az ismeretes amnesztia-rendelet, amelynek értelmében sok fogoly szabadul ki az aradi fogházból. A rendelet kimondja, hogy mindazok, akik 1914. júliusától 1920. április 20-ig fatonai szolgálatot teljesítettek és közönséges bűntettek miatt vannak elítelve, szabadon bocsátandók. A rendelet nem vonatkozik azokra, akik emberélet ellen elkövetett bűntett, állam, hadsereg vagy a királyi család elleni bűntett miatt vannak elítelve és nem szabadulnak ki azok a foglyok sem, akik hivatali sikkasztást követtek el. Az ügyészség most állapítja meg a foglyokról, hogy voltak-e katonák és amint az beigazolódik, szabadon bocsátják őket. Már eddig is igen sok fogoly nyerte vissza szabadságát.

Repatriálás.

Holnap, szombaton a repatriáló hivatal ismét rendelkezésre áll a közönségnek. A legközelebbi repatriáló vonat e hó 19-én délelőtt 11 óra 45 perckor indul Aradról Magyarországra felé. A berakodást már 18-án be kell fejezni, a személypodgyaszt pedig 19-én reggel. A vonathoz nem állítanak ki személykocsikat. Erre a vonatra új utleveleket már nem adnak ki. A már kiállított utleveleket holnaptól kezdve adja ki a hivatal. Valószínű, hogy a 25-1 vonat nem fog indulni, erre vonatkozólag a városi prefektus dönt véglegesen. Cseh-szlovákiába 29-én indul a repatriáló vonat.

A magyar gyermekeknek.

BUCURESTI. A bostoni vöröskereszt egyesület európai amerikai nőkhöz, hogy a szűkölködő magyar gyermekek részére kétszáz ezer darab ruhaneműt küldjenek, mert a gyermekeket a kórházakból mestelenül és rongyokban küldik haza. A felhívásnak már eddig is igen szép eredménye lett.

A leégett fatelep.

Tegnap délután a Dósi Lajos és Pia nagyváradi fakereskedő cég barátosi telepe és gőzfűrésze ki-gyulladt. A telep és a gőzfűrés az állomás mellett volt és a kivonult tűzoltóság, valamint a község segítségre siető lakossága nem tudták megakadályozni a teljes elpusztulását. Olyan nagy szél volt, hogy a telep egészen leégett, sőt a községre is átcsapott a tűz és hat házat elhamvasztott. A kár igen nagy.

A mai valutapiac.

A márka és a lei hirtelen emelkedése tartja most izgalomban a pénzpiacot. A német pénz rövid pár nap alatt elérte a 4 koronát, míg a lei túlhaladta a 8 koronát. Mindkét pénzben további nagyobb emelkedés várható. Arad: kis lei 285—290, nagy lei 310—315, kis dollár 185—186, nagy dollár 195—198, márka 397—401. Temesvár: lei 318—318, dollár 190—198, márka 396—400. Bucuresti: korona 31, márka 119, dollár 61.50.

Akikről megfeledkeztek.

A választó kerületek beosztásáról szóló királyi dekrétum már megjelent. Az előterjesztést a kerületek beosztásáról dr. Suci János miniszter tette meg. A beosztás több sérelmet is okozhat. Így például teljesen kimaradt belőle a *ternovai* járás, amely ilyen körülmények között nem is választhat képviselőt. A szenátorválasztásban nem vehetnek részt a következő aradmegyei községek: Sigmundháza, Fakert és Szentzánfalva. Valószínű, hogy mindez elnézésből történt és hamarosan megjelenik a korrekúra. Furcsa azonban a *rudnai* szenátorválasztó kerület megállapítása. Ez a kerület Zántól egész Toronyáig vonul, tehát óriási távolságot ölel fel.

Olcsó szövet.

Az elmúlt hónapban dr. Angel István helyettes polgármesternek sikerült a tisztviselők részére olcsó ruhaszövetet szereznie. Most Somló Miksa aradi kereskedő révén közel három millió korona értékű vásznat és ruhaszövetet vásárolt a város. Ez a kvantum oly nagy, hogy abból nemcsak a tisztviselők, hanem az egyes társadalmi egyesületeknek is jut. A helyettes polgármester ezúton hívja fel az összes tisztviselőket, egyesületeket, jótekönyv intézményeket, gyári és ipari munkásokat és a sajtó munkásait, hogy igényeiket jelezzék be. A kiutalás a jelentkezés sorrendjében történik.

A vasúti lopás tárgyalása

Május 19-én a jövő hét szerdáján ült meg az aradi hadosztály bíróság annak idején olyan nagy portfelvert (süni olaj) és fűvepanama ügy tárgyalását. A hadbíróság már elkészült a vádrattal, a tárgyaláson mindjárt felvetik a illetékesség kérdését és amennyiben a hadbíróság illetékes az ügy tárgyalására, akkor letárgyalják és ítéletet hoznak benne, ha pedig nem, akkor a polári bíróság hatáskörébe utalják át. Az ítéletre vonatkozó a vasúti lopás tárgyára tettesselre is és a kegyelmi ítélet értelmében a por több vádlottis jelen megszűntetik az eljárást. A közönség körében nagy érdeklődés nyilvánul a szerdai tárgyalás iránt.

A sváb párt jelöltjei

A temesvári sváb párt, melyek aktivitásba lépéséről tegnap írunk, a következő kerületben állít jelöltöket: Gabriel József dr.-t Ujladon, Kráuter Ferenc dr.-t Billén és Muthi Gáspár dr.-t Módoson képviselőknél, míg Möller Károlyt szenátornak jelölték az ujaradi kerületben. A párt programjában a törvényes autonómiát Nagyrománia minden németje számára, a német nyelv szabad használatát mindent átadás előtt, német minisztérium szervezését stb.

Aláírják-e a békeszerződést?

A „Nouvelles Presse” munkatársa május 1-én, tehát a párisi válasza kézhezvétele előtt beszélgetést folytatott Teleki Pál gróf külügyminiszterrel. A miniszter többek között a következőket mondta:

Belátjuk, hogy a változott és új viszonyok között nem érhettünk ellenségek által körülvéve és hogy keresnünk kell a jóhiszemű viszony lehetőségét. Magyarország azonnal kész lesz a közlekedésre, mielőtt megtaláljuk a megfelelő megértést. Ezt a lépést az a tény nehezíti meg a számunkra, hogy győztes

szomszédaink honfitársainkkal a megszállott területeken nem jól bántak, hogy a birtokosokat a demarkacionális vonalon nem engedik a birtokaikra és hogy sok magyar embert lakóhelyükről kiűznek. A magyar közvélemény a békeszerződés aláírása ellen van, mert meg van győződve, hogy a ránk kényszerített békeszerződés keresztülvihetetlen és Magyarországot nemcsak mint országot, hanem mint nemzetet is oly rejtett módon sújtja, mint egy más legyőzött államot.

HIREK.

A város aprópénze.

Illetékes helyen nyert értesítés szerint a cluj (kolozsvári) belügyi államtitkárság nem akarja megengedni, hogy a város aprópénzt bocsásson ki. Ez az intézkedés, amelynek nincsen indokolt magyarázata, nagyon kellemetlenül érintené Arad kereskedelmi életét. Az aprópénz-hiányon természetesen úgy lehetne segíteni, ha maga az állam bocsátana ki legális aprópénzt. Ez azonban mindezekig nem következett be. A város tehát úgy akar segíteni a közönségen, ahogy tud. Értesítésünk szerint dr. Robu polgármester ebben az irányban el fog járni a belügyi államtitkárságnál.

Japán nyitva a magyarok előtt. A budapesti japán konzul jegyzékét adott át a magyar kormányoknak, mely szerint a magyar emigránsok szabadon mehetnek Japánba, mivel erre nézve semmi korlátozás sem áll fenn. Japán az első ország, mely a magyarok előtt nyitva áll.

Az utólevél. A vármegyei prefektúrára ma távirat érkezett a cluj (kolozsvári) belügyi államtitkárságtól, hogy mindazoknak a 21-46 éves egyéneknek, akiknek Clujon (Kolozsvárott) kiállított utóleveleik van, utóleveleiket személyesen kötelesek bemutatni a bucaresti legfelsőbb vezérkarnál (marele stat major).

Házasság. Schweifengräber Kálmán és Németh Ilonka ma 6 órakor tartják esküvőjüket a Minoriták templomában.

A katonai strand úrdó irrodása a mai naptól kezdve a Luther-u. 2. számú házban (I. kapu földszint) a közönség rendelkezésére áll. Bérletet lehet naponta délután 2-5-ig.

Lakóutak felújítása. Az aradi rendőrség vezetője dr. Popoviciu Aurél k. rendőrfőnök ma rendeletet adott ki, a melyben az eddig díjtalan bejelentőlap másolat és lakóút felújítás díját egy-egy koronában állapította meg.

Halálozás. Solymosán Illésné szül. Raikay Izabella, Solymosán Illés megyei árvaszelel elnökhelyettes neje elhunyt. Temetése szombat délután 4 órakor lesz a Strada Consistoriului (Batthyány-u.) 31. számú gyászházban.

Temesvári Athletikai Club. AAC. Érdekes lesz a két csapat vasárnap (május 16.) mérkőzése a Török Gábor-utcai sporttelepen. Délután fél 3 órakor az Egvetértés játszik az AAC. II. csapattal. Ezután a TAC-AAC. old. bous mérkőzés következik. Ez a mérkőzés délután negyed 6 órakor kezdődik.

Táviratok külföldre. Bulgáriába és Törökországba ezentúl szintén lehet táviratokat küldeni. A Bulgáriába szóló táviratok szódija 45 fillér, a Törökországba szólók pedig 7 korona 86 fillér. Ez utóbbiak csak Konstantinápolyig mennek távirat uton, onnan azonban postán továbbíthatnak.

Saion Artistique Bulev. Regina Márta (Andrássy-tér) 21. I. em. Antikbutorok, porcellánok, órák, vitrinek, festmények és szőnyegek eladása.

Kisgyőzőn felejtett egymillió korona. Megőrült egy kereskedő. A direktor változás kulfiszattikál. „Levél Irandó egy elbukott barátunkhoz” Erdemes tisztességesnek maradni? Az új apostol. Színházi typosok. Közlekednek az évszázó vizsgálatok. Kapossy Gizl. A kávéházban... stb. érdekes cikkek képezik az Aradi Élet legújabb számának tartalmát.

A Neptun jegyel.

Arad város tanácsa a Neptun-fürdőben 1920. évre érvényes bérlet és napijegyek árát a következőkben állapította meg: Városi és állami tisztviselők, tanítók és azok családtagjai, valamint özvegyei bérletjegy fejében személyenként 30 koronát fizetnek, gyermekeik 18 éves korig 20 koronát. A nagyközönség személyenként 50 koronát fizet. Kedvezményes jegy váltására nem jogosított egyének gyermekei 18 éves korig 30 koronát fizetnek. A homokfürdőért átkelésel együtt a Kedvezményes jegy tulajdonosai, ide számítva a gyermekeiket is 18 éves korig 30 koronát fizetnek. A nagyközönség pedig 50 koronát fizet. Napi fürdőjegy ára 1 korona, homokfürdő átkelésel együtt szintén 1 korona. Kabin-bérlet a női osztályon 200 korona, a férfi osztályon nagy kabin 200 korona, kis kabin 100 korona. A 200 koronás kabint nyolc fürdőbérlettel bíró egység válthatja meg, a 100 koronás kabint pedig 5 személy. A két éves egylet tagjainak homokfürdő használati díja 20 korona. A fürdő bérletek a hivatalos órák alatt a városi pénztárnál (Acsev. palota I. emelet) fizetendők be. Az utalványokat a városi mérnöki hivatal e hó 19-ikétől kezdve d. n. 4-5 óra között adja ki.

Bandholtz tábornok nyilatkozata.

Bécsből jelentik: Bandholtz tábornok, aki minál a szövetségesek budapesti katonai missziójának tagja, hosszabb időt töltött Budapesten, nyilatkozott egy newyorki tudósító előtt. Bandholtz nagy rokonszenvvel beszélt Magyarországról. Eleinte nagyon rajongott a magyarokért, mert sok rosszat hallott róluk, de amint megismerte őket, megváltozott a véleménye. Életerős, magas kultúrájú, sokra hivatott fajnak tartja a magyart. Nyilatkozott a budapesti antiszemizmusról is. Elmondta, hogy amikor két zsidó fiatalembert hoztak eléje, akiket megvertek, azonnal elment Horthyhoz és Huszár miniszterelnökhöz és kijelentette előttük, hogy ilyen hulkapásoknak nem szabad több előfordulniuk. Egyébként véleménye szerint a magyar faj karakterétől távol áll a faji és vallási gyűlölködés.

Ankét a drágaság ellen.

A nagyszebeni árvízszálló bizottság volt az első, amely kemény hangú memorandumába a drágaság legfőbb forrásait a korrupciót és a hibás valuta-politikát jelölte meg. A szebeni városi tanács ezt a memorandumot minden erdélyi városnak megküldötte. A memorandum természetesen elintézetlenül maradt. Am a nagyszebeniek nem hagyták magukat. Újabb, még keményebb hangú memorandummal bélyegezték meg az állapotokat. Am ez sem használt. Most Nagyszeben városa felhívással fordul Erdély és Bánát összes árvízszálló bizottságaihoz és anketot hív össze, melyen a mai drágaság kérdését megbeszélhék és a megoldás lehetőségeire rámutassanak. A meghívó súlyos vádakot tartalmaz. Ezen az anketon nyíltan és őszintén fel akarják tárnai a kereskedelem sebeit, hátha így sikerül majd a határt nem ismerő hulkapások ellen védekezni. A nagyszebeni drágaság elleni anketot a legrövidebb időn belül megtartják.

A szerkesztésért felel:
STAUBER JÓZSEF.

Nyári Színház.

Ma, 15-én:
Mareza katonája.

APOLLO URANIA.

Ma, 15-én:
Csak felnőtteknek. Ezredes. A. Airana. Cibéss tört. A. I.

